

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717212766
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5717212766.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v spore žalobcu - B. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B., J. A. A. XXXX/X, proti žalovanému - Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom 832 37 Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, v zastúpení právne Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom 040 01 Košice, Bočná 10, IČO: 36 863 017, o určenie neplatnosti zmluvnej pokuty, na základe odvolania žalovanej voči rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 6Csp/43/2019-376 zo dňa 30. januára 2020, v spojení s opravným uznesením č.k. 6Csp/43/2019-386 zo dňa 9. marca 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 6Csp/43/2019-376 zo dňa 30. januára 2020, v spojení s opravným uznesením č.k. 6Csp/43/2019-386 zo dňa 9. marca 2020 p o t v r d z u j e v celom rozsahu.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom, v spojení s jeho opravou opravným uznesením (na čl. 386 spisu), súd prvej inštancie (ďalej „okresný súd“) vyslovil, že „zmluvná podmienka“ obsiahnutá v prvej vete ods. 1 článku II Zmluvy o splátkovom úvere č. 5063812201, uzavretej medzi stranami sporu dňa 22.10.2014, v spojení s časťou 4 Spotrebné úvery na Čokoľvek Sadzobníka žalovanej, časť A Fyzické osoby nepodnikatelia, účinného od 01.01.2017, podľa ktorej je žalovaná oprávnená účtovať poplatok za upomienku (zmluvnú pokutu za omeškanie) vo výške 8,- eur, je neprijateľná a neplatná (výrok I.). Žalobcovi priznal voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

2. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd mal za nepochybne preukázané, že:

a) strany sporu uzavreli Zmluvu o splátkovom úvere č. 5063812201 dňa 22.10.2014, ktorej predmetom bolo poskytnutie Spotrebného úveru na Čokoľvek vo výške 13 000,- eur, ktorú sa žalobca ako dlžník zaviazal žalovanému/ako banke vrátiť v 120 mesačných splátkach vo výške 179,29 eur, splatných vždy ku 15. dňu kalendárneho mesiaca, počnúc od 15.12.2014.

b) v článku II danej zmluvy, označenom ako „POPLATKY“, je uvedené, že „poplatok za upomienku je vo výške 25,- eur za každú vystavenú upomienku“. Dlžník je povinný banke platiť poplatok za poistenie úveru k úveru vo výške 6,06 eur a to v pravidelných splátkach v periodicite a termíne splátok úveru. Poplatok za predčasné splatenie úveru a spôsob jeho určenia je uvedený v Sadzobníku. Poplatky uvedené v tomto článku sú platné ku dňu podpisu úverovej zmluvy, pričom akákoľvek ich zmena sa riadi úverovou zmluvou, úverovými podmienkami a VOP.“

c.) v čl. III. zmluvy označenom ako „Záverečné ustanovenia“, je v jeho odseku 3 uvedené, že „dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, úverové podmienky,

Sadzobník a podmienky určené zverejnením, za ktorých sa bankový produkt v zmysle úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely úverovej zmluvy sa VOP rozumie Všeobecné obchodné podmienky vydané bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a úverovými podmienkami Obchodné podmienky banky pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinné od 1.7.2007

d.) v Obchodných podmienkach žalovaného pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinným v čase uzavretia danej zmluvy (účinné od 1.7.2007) konkrétne v časti B. čl. 8 ods. 8.4 písm. h) je uvedené, že ak dôjde k akémukoľvek prípadu porušenia, je banka oprávnená požadovať od dlžníka zaplatenie poplatku v zmysle Sadzobníka, a to za každý prípad porušenia aj opakovane (odkaz súdu na čl. 254 spisu)

e) v Sadzobníku poplatkov a náhrad SLSP a.s. časť A) pre obyvateľstvo, účinnom od 01.09.2014, t.j. v čase uzavretia danej úverovej zmluvy, je v článku I. ods. 8 písm. b) označenom ako Spotrebné úvery na Čokoľvek uvedené v tabuľke nadpísanej ako Poplatok/Typ úveru a následne v časti „Upomienky“ uvedené „zmluvná pokuta za omeškanie“ (poplatok za upomienku) **: 25,- eur. V poznámkach pri značke ** uvedené: zmluvnú pokutu je možné uplatniť, ak platba na účet/úver nie je vykonaná riadne a včas. Zmluvná pokuta je splatná okamžite po márnom uplynutí lehoty na plnenie určenej v písomnom bezplatnom upozornení, zaslanom klientovi (odkaz súdu na čl. 268 spisu).

f) v Sadzobníku poplatkov a náhrad SLSP a.s. Časť A) fyzické osoby nepodnikatelia účinnom od 01.01.2017, je v článku 4 nad tabuľkou označenou ako Spotrebné úvery na Čokoľvek v tabuľke napísanej ako Poplatok uvedené „zmluvná pokuta za omeškanie“ (poplatok za upomienku): 8 eur, pričom v článku 9 Definície a zásady stanovovania poplatkov pod písm. b) v ods. 6 je ďalej uvedené: Zmluvnú pokutu za omeškanie je možné uplatniť, ak platba na účet/úver nie je vykonaná riadne a včas. Zmluvná pokuta je splatná okamžite po márnom uplynutí lehoty na plnenie, ktorá je určená v písomnom bezplatnom upozornení zaslanom klientovi (odkaz súdu na čl. 62 a 67 spisu).

3. K čerpaniu celého úveru došlo dňa 23.10.2014 a žalobca následne riadne a včas platil splátky úveru, do omeškania so splácaním splátok sa dostal ohľadne splátok splatných po 15.4.2015. Dňa 13.9.2015 žalovaný žalobcovi vyúčtoval položku „Zmluvná pokuta za omeškanie 25 eur „ (čl. 321 spisu). Predtým, dňa 1.9.2015, žalovaný vyhotovil list označený ako „ Upozornenie na omeškanie“, v ktorom žalobcu upozornil, že danom úvere eviduje omeškanie so splácaním a omeškanú sumu 179,81 eur je potrebné uhradiť do 9.9.2015. Následne, dňa 12.9.2015 žalovaný vyhotovil list označený ako „ Upomienka“ v ktorom žalobcu upozornil, že k 12.9.2015 voči nemu eviduje na danom úvere omeškanie so splácaním sumy 179,81 eur, ktorú je treba bezodkladne uhradiť (čl. 369,370 spisu).

4. Dňa 30.10.2017 žalovaný vyhotovil list označený ako „ Upozornenie na omeškanie „, v ktorom žalobcu upozornil, že na danom úvere eviduje omeškanie so splácaním a omeškanú sumu 179,88 eur je potrebné uhradiť najneskôr do 8.11.2017 s tým, že pokiaľ omeškaná suma nebude uhradená do 8.11.2017, banka je oprávnená uplatniť zmluvnú pokutu za toto omeškanie vo výške 8 eur a zmluvná pokuta je splatná okamžite. Následne, dňa 9.11.2017 žalovaný vyhotovil list označený ako „ Upomienka“, v ktorom žalobcu upozornil, že k 9.11.2017 voči nemu eviduje na danom úvere omeškanie so splácaním sumy 179,82 eur a preto uplatňuje zmluvnú pokutu vo výške 8 eur, ktorá je okamžite splatná (čl. 22,25 spisu). Dňa 10.11.2017 bola na úverovom účte žalobcu vyúčtovaná zmluvná pokuta za omeškanie vo výške 8 eur (čl. 327 spisu) .

5. Dňa 3.12. 2017 žalovaný vyhotovil list označený ako „ Upozornenie na omeškanie „, v ktorom žalobcu upozornil, že na danom úvere eviduje omeškanie so splácaním a omeškanú sumu 190,29 eur je potrebné uhradiť najneskôr do 9.12.2017 s tým, že pokiaľ omeškaná suma nebude uhradená do 9.12.2017 banka je oprávnená uplatniť zmluvnú pokutu za toto omeškanie vo výške 8 eur a zmluvná pokuta je splatná okamžite. Následne dňa 10.12.2017 žalovaný vyhotovil list označený ako „ Upomienka „, v ktorom žalobcu upozornil, že k 10.12.2017 voči nemu eviduje na danom úvere omeškanie so splácaním sumy 198,29 eur a preto uplatňuje zmluvnú pokutu vo výške 8 eur, ktorá je okamžite splatná (čl. 23,24 spisu). Dňa 11.12.2017 bola na úverovom účte žalobcu vyúčtovaná zmluvná pokuta za omeškanie vo výške 8 eur (čl. 328 spisu).

6. Po zhrnutí právnej argumentácie žalobcu okresný súd ustálil, že žalobca nesúhlasil s tým, že žalovaný mu dňa 10.11.2017 a 11.12.2017 naúčtoval ako debetnú položku 8 eur s označením „zmluvná pokuta za omeškanie“ a to z dôvodu, že:

- a) na žiadnej zmluvnej pokute so žalovaným sa písomne nedohodol (napríklad vyjadrenia žalobcu uvedené v žalobe)
- b) ak by táto suma mala predstavovať poplatok za upomienku uplatnený v zmysle článku II. zmluvy, tak dané dojednanie predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná a je to vždy paušál 25 eur, pričom upomienka stojí pár centov (napríklad vyjadrenia žalobcu uvedené na pojednávaní dňa 19.11.2019).

7. Zhrnúc aj argumentáciu žalovaného okresný súd konštatoval, že táto spočívala v námietke :

- a) litispendencie vo vzťahu ku konaniu na OS Martin pod sp.zn. 7C/137/2016,
- b) procesnej neprípustnosti žalobného návrhu, najmä v kontexte s ust. § 137 písm. d) CSP vo vzťahu k tomu, ako žalobca špecifikuje podstatu svojho žalobného nároku (neexistuje právny predpis, ktorý by dovoľoval podanie takejto žaloby, naopak je v rozpore so zreteľne prejavenu vôľou zákonodarcu, najmä v dôvodovej správe o vylúčení žalôb o určovaní neplatnosti právnych úkonov alebo iných právnych skutočností),
- c) materiálnej nevykonateľnosti žalobného návrhu, ktorý nespĺňa ani nároky vyplývajúce z § 298 ods. 1 CSP, ktorý by vyžadoval uvedenie presného znenia ustanovenia zmluvy ale rovnako tak aj podľa § 41 OZ, ktorý by vyžadoval jednoznačnú špecifikáciu časti právneho úkonu, ktorá by mala byť neplatná,
- d) že žalovaný má nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty na základe článku II danej zmluvy, pričom je len na jeho slobodnom rozhodnutí v akej výške zmluvnú pokutu uplatňuje.

8. Okresný súd prioritne riešil, či existuje v tomto súdnom spore prekážka litispendencie, nadväzne dôvod podľa § 159 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „ CSP“) pre zastavenie konania. Vychádzajúc z obsahu rozsudku OS Martin sp.zn. 7C/137/2016 - 426 zo dňa 21.2.2019 (odkazuje na čl. 293 spisu) vydané v konaní začatom skôr ako v súdnej veci konštatoval totožnosť účastníkov, ich totožné procesné postavenie ako tomu je v súdnej veci, predmetom sporu bolo : určenie, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (totožná zmluva ako v aktuálne posudzovanej veci) je bezúročný a bez poplatkov jednak z dôvodu, že neobsahuje členenie splátok, že obsahuje viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, napr. oprávnenie žalovaného zmeniť lehotu splatnosti, úrokov a poplatkov, rozhodcovskú doložku, právnu úpravu Obchodného zákonníka a podmienku o poplatku za upomienku vo výške 25 eur. V poradí druhým (aj prvým - zrušeným rozhodnutím) Okresný súd Martin v konaní sp. zn. 7 C/137/2016 žalobu zamietol v celom rozsahu bez toho, aby konštatoval vo výroku rozsudku prípadnú neprijateľnosť zmluvnej podmienky v zmluve v čl. II. č. 5063812201 zo dňa 22.10.2014. Táto neprijateľnosť bola konštatovaná v poradí druhom rozsudku iba v jeho odôvodnení - tento právny záver súdu ale nebol premietnutý do výrokovej a teda záväznej časti rozsudku. V oboch konaniach ide o totožné strany sporu, žalobcom uvádzanú rovnakú skutkovú okolnosť, a to, že zmluva č. 5063812201 ktorú so žalovaným uzavrel dňa 22.10.2014 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, podľa ktorej má platiť za upomienku poplatok v sume 25 eur, a to z dôvodu, že toto ustanovenie zmluvy nemohol ovplyvniť, výška poplatku je neprimerane vysoká možným vynaloženým nákladom na upomienku a ide o podmienku spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V ďalších skutočnostiach sa podľa názoru súdu spory líšia. V spore 7C/137/2016 vedenom u OS Martin žalobca žiadal určiť úver za bezúročný a bez poplatkov pre existenciu niekoľkých neprijateľných zmluvných podmienok (celkovo štyroch) a tiež pre chýbajúce, resp. nesprávne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré upravuje § 9 ods. 2 zák.č. 129/2010 Z.z., V tomto spore sa žalobca domáha určenia „neplatnosti zmluvnej pokuty“, ktorú mu žalovaný vyúčtoval a pokiaľ žalovaný tvrdí, že ju účtoval podľa článku II predmetnej zmluvy (kde sú uvedené len poplatky), tak toto zmluvné dojednanie je podľa žalobcu neprijateľné. Možno uzavrieť, že celkovo skutkové okolnosti oboch sporov nie sú rovnaké. Totožnosť možno konštatovať len vo vzťahu k jedinému tvrdeniu žalobcu, že zmluvná podmienka o povinnosti platiť poplatok za upomienku 25 eur je neprijateľná. Súd zdôrazňuje, že v danom prípade chýba totožnosť predmetu konania, kým v konaní u OS Martin žalobca žiadal určiť úver za bezúročný a bez poplatkov, v tomto spore žiada určiť za neplatnú zmluvnú pokutu. Vzhľadom na uvedené nemožno podľa názoru okresného súdu dospieť k záveru, že konanie OS Martin sp.zn. 7C/137/2016 predstavuje prekážku litispendencie .

9. Skôr by mohla podľa názoru súdu nastať prekážka res iudicata vzhľadom na skutočnosť, že tak konanie OS Martin sp.zn. 7C/137/2016, aj konanie v aktuálnej veci majú povahu tzv. individuálneho spotrebiteľského sporu, v nich je povinnosťou súdu ex offio/ aj bez návrhu preskúmať (ust. § 298 v spojení s § 295 CSP) neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, resp. tvoriacich ich

súčasť. Nakoľko v spore sp.zn. 7 C/137/2016 OS Martin vo výroku rozsudku neuviedol žiadnu zmluvnú podmienku používanú žalovaným v zmluve o spotrebiteľskom úvere ako neprijateľnú a ku dňu rozhodovania v aktuálnej veci nebolo o odvolaní podanom v konaní sp.zn. 7C/137/2016 rozhodnuté, tak potom súd prijal názor, pri zistení nejakej neprijateľnej zmluvnej podmienky v danej zmluve mohol, resp. musel postupovať podľa § 298 ods. 1 a 2 CSP (znenie predmetných ustanovení súd aj zacítoval v bode 37 odôvodnenia rozsudku)

10. Vykonaným dokazovaním zistil v aktuálne súdnej veci, že zmluvná podmienka, na základe ktorej si žalovaný podľa svojho tvrdenia účtoval voči žalobcovi sumu 8 eur dňa 10.11.2017 a dňa 11.12.2017 (a aj dňa 10.01.2018) a predtým dňa 13.09.2015 sumu 25 eur s označením zmluvná pokuta za omeškanie, má povahu neprijateľnej a tým neplatnej zmluvnej podmienky.

11. V uvádzanom kontexte sa stala bezpredmetnou obrana žalovaného, že žalobný návrh tak ako ho koncipoval žalobca je materiálne nevykonateľný a nespĺňa ani nároky vyplývajúce z § 298 ods. 1 CSP, ktoré vyžaduje uvedenie presného znenia ustanovenia zmluvy, resp. vyplývajúce z ust. § 41 OZ, ktoré vyžaduje jednoznačnú špecifikáciu časti právneho úkonu, ktorá by mala byť neplatná. „Ustanovenie § 298 CSP v spojení s § 295 CSP totiž predstavuje odôvodnenú výnimku z dispozičného princípu a z princípu non ultra petitem. V zmysle uvedených ustanovení je súd povinný aj bez návrhu skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, a to nielen tých, na ktorých spočíva uplatnený nárok, ale všetkých ostatných podmienok spotrebiteľskej zmluvy alebo iných dokumentoch s touto zmluvou súvisiacich „ - (odkazuje okresný súd - na str. 1036 tzv. Veľkého komentára k CSP autorov Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol, vydavateľstvo C.H.BECK, 2016). Inak povedané, bez ohľadu na to ako žalobca formuloval svoju žalobu, resp. aký nárok žalobou uplatňoval, súd musel v tomto individuálnom spotrebiteľskom spore (rovnako ako v každom inom spore takéhoto charakteru) preskúmať všetky prípadne neprijateľné podmienky zmluvy č. 5063812201 zo dňa 22.10.2014 a jej súčasťou (t.j. Všeobecných obchodných podmienok účinných od 1.8.2012, Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinných od 1.7.2007 a Sadzobníka poplatkov a náhrad Slovenskej sporiteľne, a.s. Časť A) pre obyvateľstvo účinných od 1.9.2014). Na viac v predmetnom spore žalovaný sa bránil tým, že sumy 8 eur, ktoré žalobcovi účtoval s označením „zmluvná pokuta za omeškanie“, uplatnil na základe konkrétneho zmluvného dojednania uvedeného v jej čl. II. Súd tak potom musel posudzovať, či predmetná zmluvná podmienka je prijateľná alebo nie a to potom, čo dospel k záveru, že žaloba je prípustná podľa § 3 ods. 3 a 5 zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom už v čase podania žaloby, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. V kontexte uvedeného vyhodnotil okresný súd za nedôvodnú obranu žalovaného, že vo vzťahu k tomu, ako žalobca špecifikuje podstatu svojho žalobného nároku, neexistuje právny predpis, ktorý by dovoľoval podanie takejto žaloby (tu žalovaný poukazoval na dôvodovú správu k ust. § 137 písm. d) CSP).

12. Okresný súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka v zmysle ktorej žalovaný účtoval žalobcovi opakovane sumu 8 eur (predtým jedenkrát 25 eur) má povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky, či už by išlo v skutočnosti o poplatok za upomienku alebo o zmluvnú pokutu, ktoré dva inštitúty žalovaný vo Sadzobníku vôbec nerozlišuje tým, že oba začleňuje do jednej skupiny a to do skupiny poplatkov. Tu súd zároveň ozrejmuje, že kým poplatok je plátbou za nejaký úkon či službu, zmluvná pokuta je zabezpečovací právny prostriedok sankčnej povahy. Peňažné plnenie za omeškanie nemôže mať v prípade hlavného plnenia akým je spotrebiteľský úver povahu poplatku (poplatok za omeškanie súkromnoprávna úprava pozná len pri omeškaní s platením nájomného alebo úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu - § 697 OZ). Takéto plnenie môže byť pri omeškaní zmluvnou pokutou. K tomu, aby žalovaný mohol oprávnené žalobcovi účtovať zmluvnú pokutu, by však bolo potrebné, aby bol uvedený nárok takto vymedzený v samotnej úverovej zmluve, pričom by postačovalo uvedenie druhu tohto nároku (t.j. že ide o zmluvnú pokutu) a výšku by stačilo uviesť v Sadzobníku. V danom prípade zmluvná pokuta nie je uvedená dokonca ani v obchodných podmienkach a je uvedená len v sadzobníku (ktorý je označený ako sadzobník „poplatkov a náhrad“), na viac s tým, že sa v ňom uvádza, že ide nielen o zmluvnú pokutu, ale aj o poplatok za upomienku. Podľa názoru súdu zmluvné dojednanie obsiahnuté v prvej vete čl. II predmetnej úverovej zmluvy je podľa jeho slovného vyjadrenia

dojedaním povinnosti spotrebiteľa platiť za žalovaným vystavenú upomienku poplatok, čo aj zodpovedá funkcii poplatku (klient banky platí poplatok za úkon, ktorým je list vystavený a jemu zaslaný bankou). Takýto poplatok by mal vždy zodpovedať výške účelne vynaložených nákladov za daný úkon (v prípade tohto typu poplatku : mzdové a vecné náklady súvisiace s vystavením a zaslaním upomienky). Je pritom nepochybné, že tieto ani zďaleka nedosahujú sumu 25 eur a ani 8 eur, keďže z rozhodovacej činnosti súdu je známe, že dodávatelia si účtujú poplatky za upomienky v rozsahu od 1 euro maximálne do 5 eur.

13. Predmetná zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná (v konštatovanej otázke okresný súd v rovine právnej zacitoval a vychádzal z kritérií ust. § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka) pretože žalobca tvrdil, že zmluvu musel podpísať ako celok inak by úver nedostal. Žalovaný sa bránil tým, že dané zmluvné dojednanie bolo dohodnuté priamo v tele zmluvy a nejde o ustanovenie, ktoré by bolo prekvapujúce a s ktorým by dlžník nebol počas kontrahovania oboznámený - túto obranu žalovaného súd neakceptoval, poukázal na to, že samotná skutočnosť existencie zmluvného dojednania priamo v tele zmluvy neznamena, že toto dojednanie bolo dohodnuté individuálne, nakoľko z jeho rozhodovacej činnosti je mu známe, že žalovaný používa vždy pre určité časové obdobie obdobný typ úverovej zmluvy pre konkrétny druh úveru, pričom zmluvy sa líšia len v základných podmienkach (obsahujúcich najmä náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 Z.č. 129/2010 Z.z.) a prípadne v type poistenia. Ostatný text zmluvy sa nemení a týka sa to aj poplatkov. Dôkazné bremeno ohľadne preukázania skutočnosti, že zmluvná podmienka o povinnosti žalobcu platiť poplatok za upomienku bola individuálne dojednaná spočívalo na žalovanom, ktorý poukázal v tomto smere len na samotný obsah zmluvy, takýto dôkaz však nebol spôsobilý vyvrátiť tvrdenie žalobcu o tom, že si dohodu o povinnosti platiť poplatok za upomienku so žalovaným nijako nevyjednal, pretože len podpísal žalovaným pripravenú zmluvu s ktorou sa mal možnosť oboznámiť, ale nemohol ovplyvniť jej obsah. Súd preto konštatoval, že žalovaný neuniesol svoje dôkazné bremeno a daná zmluvná podmienka tak nebola individuálne dojednaná.

14. Zároveň ide podľa názoru súdu o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože zakladá hrubý nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ktorý bez toho, aby to mohol ovplyvniť svojím správaním je vystavený takpovediac svojvôli žalovaného kedy a koľkokrát, resp. ako často môže žalovaný takýto poplatok účtovať. Zmluvná podmienka je totiž naformulovaná tak, že umožňuje banke, napr. pri jednej omeškanej splátke úveru, aby svojho klienta upomínala opakovane a tým si aj opakovane účtovala poplatky za tieto upomienky. Takisto formulácia „ poplatok za upomienku je vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku „ umožňuje žalovanému upomínať a následne účtovať poplatok za upomienku už v prvý deň po nesplnení povinnosti, ktorá je predmetom upomínania, pričom by bolo na mieste, vzťahom na výšku poplatku, aby od nesplnenia povinnosti do vystavenia upomienky ubehlo aspoň pár dní. Záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemôže zmeniť ani skutočnosť, že žalovaný znížil od 01.01.2017 výšku tohto poplatku na 8 eur, pretože sa tak stalo na základe rozhodnutia banky, pričom do budúcnosti nemožno vylúčiť, že toto rozhodnutie bude iné. Pritom aj suma 8 eur za vystavenie a odoslanie upomienky je neprimerane vysoká možným vecným a mzdovým nákladom, čo taktiež spôsobuje hrubú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, pretože poplatok by mal zodpovedať primeraným nákladom vynaloženým na tento úkon. Ak to tak (prinajmenšom v podstatnej časti) nie je, poplatok (prinajmenšom v podstatnej časti) slúži k obohacovaniu sa žalovaného na úkor žalobcu. Vzhľadom na uvedené vyhlásil okresný súd v rozsudku odvolaním napadnutom zmluvnú podmienku, na základe ktorej si žalovaný účtoval voči žalobcovi sumu 8 eur v dňoch 10.11.2017 a 11.12.2017 ako neprijateľnú a tým neplatnú podmienku, keď postupoval podľa 298 ods. 1 CSP v spojení s § 298 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva (obdobne ako z § 53 ods. 5 OZ), že neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná. Týmto spôsobom okresný súd vyhovel žalobe žalobcu, z ktorej obsahu bolo zrejmé, že sa domáha určenia neplatnosti právneho úkonu na základe ktorého mu boli vyúčtované sumy 8 eur v dňoch 10.11.2017 a 11.12.2017.

15. Záverom súd poznamenal, že z rozhodovacej činnosti mu je známe zastupovanie spotrebiteľov žalobcom v pozícii splnomocneného zástupcu a po 14.05.2019 kedy vzniklo Občianske združenie OSPO Martin, zastupovanie ním spotrebiteľov z titulu funkcie predsedu tohto združenia. Na základe toho možno predpokladať, že žalobca presahuje úroveň tzv. priemerného spotrebiteľa a bolo by tak možné očakávať formulovanie žalobnej žiadosti v zmysle ust. § 298 CSP. Avšak žalovaný na druhej strane svojím konaním vytvoril zmätočný stav, pretože v ním pripravenej úverovej zmluve naformuloval dojednanie povinnosti platiť poplatok za upomienku vo výške 25 eur a v Sadzobníku poplatkov a náhrad naformuloval, že ide o poplatok za upomienku, resp. že ide o zmluvnú pokutu, ktorých výšku následne takmer o viac

ako dve tretiny znížil. Následne potom, ako vyúčtoval sumy po 8 eur s označením výlučne len ako „zmluvná pokuta za meškanie“ a takisto, pokiaľ v upomienkach a upozorneniach na omeškanie, ktoré vystavil pred naučtovaním daných súm, žalovaný uvádzal len, že ide o zmluvnú pokutu (bez odkazu na prípadné zmluvné dojednanie, či sadzobník), vyvolal žalovaný stav taký, že by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti klásť na žalobcu vyššie nároky ako na spotrebiteľa a vôbec od neho vyžadovať presné a jednoznačné vyjadrenie žalobného petitu, keď pritom z obsahu žaloby a ďalších vyjadrení bolo úplne zrejmé, že sa domáha ochrany pred postupom žalovaného, ktorý spočíval v opakovanom uplatnení peňažných nárokov v sume 8 eur.

16. S ohľadom na plný úspech žalobcu, ktorý sa voči žalovanému v konaní domohol ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi voči žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dodal, že o výške náhrady trov rozhodne vymedzeným postupom v a podľa § 262 ods. 2 CSP.

17. Proti rozsudku sa v zákonnej lehote odvolal žalovaný. Prioritne namieta porušenie práva na zákonného sudcu po vylúčení všetkých sudcov OS Martin a z tohto dôvodu prikázanie veci OS Dolný Kubín na rozhodovanie. V dotknutej otázke sa vyjadruje k prebiehajúcejmu procesu vylúčenia zákonnej sudkyne a ďalších sudcov OS Martin, tvrdí, že v danej fáze konania sa nijako vyjadriť nemohol, nemal o tom žiadnu vedomosť, nebolo doručené rozhodnutie/rozhodnutia o vylúčení, nemohli tak nastať účinky právoplatnosti, tým že uznesenie súdu o vylúčení sudcov nebolo v súlade s právom doručené, nemohol sledovať ani postup spočívajúci v prikázaní sporu inému súdu. Odvolateľ namieta aj nesplnenie podmienok pre vylúčenie sudcov Okresného súdu Martin z rozhodovania veci, zdôrazňuje princíp nezávislosti, profesionality, nestrannosti a pod. Podľa jeho názoru nie je možné pripustiť, aby sa neslušné správanie strany sporu stalo nástrojom manipulácie s priebehom a výsledkom konania. Vznáša výhrady aj voči rozšíreniu okruhu vylúčených sudcov na všetkých sudcov OS Martin, pretože vulgárne správanie sa žalovaného smerovalo iba voči sudkyňi JUDr. M. Gazdačkovej a kolegiálny vzťah sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaujatosti.

18. Odvolateľ zotrváva naďalej na tom, že v súdnej veci existuje prekážka litispendencie, keďže totožná otázka, ako je tomu v aktuálne súdnej veci bola predmetom riešenia aj v konaní 7C/137/2006 u OS Martin iniciovanom žalobcom. V uvádzanom súdnom spore boli preskúmané viaceré zmluvné podmienky v zmluve o splátkovom úvere, vrátane zmluvnej podmienky o poplatku za upomienku, tiež konštatované, že poplatok za upomienku vo výške 25 eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Totožnosť strán, totožnosť predmetu v oboch v uvádzaných konaniach podľa odvolateľa existuje, rovnaký záväzkový vzťah je založený totožnou zmluvou medzi totožnými účastníkmi. Rozdielom je, že záver konania 7C/137/2016 je širší, do neho spadá aj posudzovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

19. Odvolateľ vytýka ďalej súdu porušenie základnej požiadavky viazanosti žalobným návrhom a neprípustnú zmenu predmetu sporu, o ktorom napokon aj rozhodol. Základom žalobnej argumentácie bolo tvrdenie žalobcu, že vo vzájomnom vzťahu medzi účastníkmi zmluvy nebola písomne dojednaná zmluvná pokuta vo výške 8 eur ako dôvod neplatnosti s odkazom na § 39 OZ. V prípade, že by jeho tvrdeniu zodpovedali skutočnosti skôr prichádza podľa názoru žalovaného dôvod neplatnosti podľa § 40 ods. 1 OZ, t.j. ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov je neplatný.

20. Súd rozhodol o úplne inom procesnom nároku, čo vyjadril aj vo výroku I rozsudku. Základom jeho rozhodnutia nebola absencia písomnej dohody o zmluvnej pokute (ako presadzoval žalobca), ale údajná neprijateľnosť zmluvnej podmienky o poplatku za upomienku v intenciách § 53 OZ. Súd na jednej strane uviedol, že popri žalobnom argumente, že nedošlo k písomnej dohode o zmluvnej pokute, z vlastnej iniciatívy a z úradnej povinnosti preskúmal zmluvnú podmienku poplatku za upomienku a dospel k záveru o jej údajnej neprijateľnosti. Predmetom sporu boli dva procesné nároky, jednak na základe žaloby a druhý na základe ex offo prieskumu zo strany súdu. Tomuto rozhodne ale nezodpovedá výsledok sporu ako to vyplýva aj z výroku napadnutého rozsudku, pretože popri určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ex offo prieskumu) nedošlo k zamietnutiu žaloby v zostávajúcom rozsahu (jediného žalobného návrhu na určenie neplatnosti zmluvnej pokuty). Súd nebol oprávnený nahradiť procesnú vôľu žalobcu úplne a zrozumiteľne prejavenu v žalobe iným procesným nárokom, navyše keď žalobca rozhodne nie je bežným spotrebiteľom ale naopak osobou dlhodobo sa angažujúcou v oblasti ochrany

finančných spotrebiteľov a aktuálne pôsobiacou ako štatutárny orgán Občianskeho združenia OSPO Martin. Ak žalobca žiadal o posúdenie platnosti právneho úkonu, z ktorého bol voči nemu uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 8 eur bolo povinnosťou súdu takéto vymedzenie sporu aj rešpektovať a len v tomto rámci mohol vec prejednať a rozhodnúť. Nutnosť rozhodnutia o zmene žaloby nie je nejakým modifikovaná ani v tzv. spotrebiteľských sporoch. Prieskum spotrebiteľskej prijateľnosti zmluvnej podmienky a poplatku za upomienku ako ho uskutočnil súd prvej inštancie hodnotí odvolateľ za prekvapivý argumentujúci, že sudkyňa neindikovala, že mieni posudzovať predmetnú zmluvnú podmienku aj z hľadiska kritérií podľa § 53 OZ. Za zlyhanie súdu považuje odvolateľ i mieru nadpráce, ktorú v prospech žalobcu vykonal a nezodpovedá to ani konkrétnym okolnostiam prípadu. Žalobca totiž nie je slabšou stranou sporu v materiálnom poňatí, má skúsenosti s vedením spotrebiteľských sporov a nie je vonkoncom neprimerané očakávať a vyžadovať od neho, aby aj vo vlastnej veci riadne a úplne tvrdil rozhodujúce skutočnosti a aby už v žalobe uviedol všetky argumenty pre ktoré spochybňuje určitú zmluvnú podmienku. Nebol preto daný žiaden obhájitelný dôvod, aby pasivita žalobcu bola suplovaná prepiatym aktivizmom súdu navyše bez reálnej možnosti pre protistranu na zaujatie kvalifikovanej obrany.

21. Podľa názoru odvolateľa popri vytýkaných procesných nedostatkoch existuje aj viac zásadných dôvodov pre ktoré rozsudok neobstojí ani meritórne.

22. Vychádzajúc z ust. § 298 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolateľ dodáva, že v individuálnom spotrebiteľskom spore iniciovanom žalobou, ktorá je prostriedkom slúžiacim na ochranu konkrétneho ohrozeného alebo porušeného subjektívneho práva žalobcu, prichádza do úvahy vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky iba v prípade, ak jej obsah akýmkoľvek spôsobom dopadá alebo má vplyv na právo, na ochranu ktorého je taký spor vedený, vyjadrené inak súd môže posudzovať a následne príp. určiť za neprijateľnú iba takú zmluvnú podmienku, ktorá je relevantná pre žalobcom konkretizované právo, ktorého ochrany sa domáha. V uvádzanej problematike ide o dlhodobú ustálenú judikačnú prax Súdneho dvora Európskej únie, že prieskum spotrebiteľskej prijateľnosti musí vždy zohľadňovať všetky okolnosti vlastné konkrétnemu prípadu (odkazuje odvolateľ najmä na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-243/08 - Pannon GSM, bod 42, aj na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-237/02 - Freiburger Kommunalbauten (bod 22), v opačnom prípade ak ide o podmienku, ktorá nie je prepojená na konkrétne subjektívne právo spotrebiteľa, teda nezávislú od okolnosti konkrétneho prípadu, je možné iba konanie o abstraktnej kontrole (podľa § 301 a nasl. Civilného sporového poriadku) na ktoré musia byť splnené úplne iné zákonné podmienky. V prejednávanom prípade žalobcu nič nezodpovedá tomu, že sledoval ochranu akéhokoľvek svojho subjektívneho práva, netvrdil a nenamietal, že zmluvná podmienka bola voči nemu aktivovaná za neférových okolností, keď by sa jej požadovanie mohol javiť - vzhľadom na skutočnosti riadne komunikované v banke u žalovaného - ako neprimerane prísne. Žaloba neobsahovala žiaden procesný nárok na vydanie plnenia titulom bezdôvodného obohatenia - a v judikatúre najvyšších súdnych autorít nikdy neexistovala pochybnosť o neprípustnosti určovacej žaloby tam, kde je možné žalovať priamo na splnenie povinnosti. Možnosť žalovať len o určenie určitej právnej skutočnosti má byť spravidla vylúčená, ak je možné podať žalobu, ktorou sa subjekt priamo domáha priznania oprávnenia z takej skutočnosti vyvierajúceho (odkazuje odvolateľ napr. na uznesenie NS SR sp.zn. 7 Cdo 46/2013 zo dňa 14.5.2014). Na pojednávaní dňa 19.11.2019 navyše žalobca výslovne uviedol, že chce robiť „ službu pre iných spotrebiteľov“ (toto kľúčové vyhlásenie síce nie je zachytené v zápisnici, je však prítomné na zvukovom zázname. Hoc ide o skutočnosť, ktorá nastala až po vyhlásení napadnutého rozsudku, dôvodnosť týchto tvrdení preukazuje aj počínanie žalobcu, ktorý okamžite po obdržaní jeho písomného vyhotovenia informoval o obsahu výrokov rozhodnutia verejne voľne prístupným príspevkom na sociálnej sieti Facebook.

23. S odkazom na ust. § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka, aj na § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z odvolateľ zdôraznil, že zákonodarca presne stanovil prípustnú sankciu za omeškanie spotrebiteľa aj pre prípad iných plnení sankčného charakteru než sú úroky z omeškania a zmluvná pokuta. Skúmané zmluvné ustanovenie nepresahuje uvedené zákonné limity, ani v tomto ohľade žalobca nič netvrdil a nepreukazoval a tak isto nič nezistil ani súd prvej inštancie. Za daného stavu vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú by bolo to isté, ako vyhlásiť za neprijateľné ust. § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., čo je právomoc, ktorá všeobecnému súdu rozhodne neprináleží.

24. Rozhodne nesúhlasí so závermi súdu v rozsudku, ktorými ustanoveniu v čl. II ods. 1 Zmluvy o splátkovom úvere odmietol priznať účinky dohody o zmluvnej pokute (odkazuje odvolateľ na závery súdu v bodoch 44 a 45 odôvodnenia). V predmetnej otázke podľa jeho názoru súd sa nevysporiadal s komplexnou argumentáciou prednesenou najmä vo vyjadrení dňa 05.12.2019. Závery súdu boli vyvedené výlučne z prostého faktu označenia zmluvného inštitútu (zjednodušene z faktu, že v texte zmluvy chýbali slová zmluvná pokuta) bez relevantného prihliadnutia na skutočnú vôľu strán, obsah dojednania - akému cieľu má slúžiť a ako bol následne uplatňovaný pri plnení zmluvy. Žalobca si bol veľmi dobre vedomý negatívnych zmluvných dôsledkov spojených s jeho omeškaním, v kontexte dôvodov napadnutého rozsudku je však rozhodujúca iná okolnosť, že ak už súd prvej inštancie vyhodnotil ustanovenie čl. II ods. 1 zmluvy len ako dojednanie o poplatku/"platba za nejaký úkon či službu" - bod 44 odôvodnenia „Klient banky platí poplatok za úkon, ktorým je list vystavený a jemu zaslaný bankou“ - bod 45 odôvodnenia, mal byť vo svojej argumentácii dôsledný a priznať takému posúdeniu všetky účinky, ktoré s ním zákon spája. Ak má totiž byť poplatok za upomienku „cenou za službu“, ide úplne o jednoznačne cenové dojednanie na ktoré dopadá ďalšia výnimka z možnosti prieskumu spotrebiteľskej prijateľnosti. Odvolateľovi nie je známe výsledkom akého procesného postupu je „zistenie“ o obvyklom rozsahu výšky poplatku za upomienku, podľa jeho názoru tento postup nebol korektný a zákonný. Hodnotí za vrcholne nezrozumiteľné a zarážajúce úvahy súdu o účele a význame plnenia takého typu ako bol so žalobcom dohodnutý v preskúmvanej zmluvnej podmienke. Ak v bode 52. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyslovil, že poplatok (za upomienku) prinajmenšom v podstatnej časti „služí k obohacovaniu žalovaného na úkor žalobcu“, ide o zreteľné prekrúcanie účelu zabezpečovacieho plnenia (a to bez ohľadu na to, že ho súd odmietol kvalifikovať ako zmluvnú pokutu). Jeho zmyslom je predsa vždy preventívne pôsobenie, aby hrozba vzniku nároku naň pôsobila odradzujúco na prípadné porušovanie povinností zo záväzkového vzťahu. Súd si vôbec neuvedomil, že takouto argumentáciou by akýkoľvek peňažný, zabezpečovací alebo sankčný prostriedok bolo možné odmietnuť ako neprijateľný ako „obohacovanie veriteľa na úkor dlžníka“, keďže mu nezodpovedá žiadne protiplnenie. Materiálne nepreskúmateľný a arbitrárny je aj ďalší argument v rozsudku, ktorý kladie znak rovnosti medzi primeranou výškou poplatku a vecnými a mzdovými nákladmi na vystavenie a odoslanie upomienky (bod 52 odôvodnenia) a teda a contrario invalidujúci akýkoľvek sankčný inštrument, ktorého výška presahuje výšku nákladov na jeho aktiváciu. Považuje takisto za nepochopiteľné, že ak aj súd nepovažoval ust. čl. II ods. 1 Zmluvy o splátkovom úvere za dohodu o zmluvnej pokute, tak ani v rámci analógie nepomeriaval výšku poplatku kritériami explicitne zavedenými pri tomto čo do povahy a účinkov v rovnocennom inštitúte (podľa § 545a Občianskeho zákonníka sa výška zmluvnej pokuty môže javiť neprimeranou najmä vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti) a miesto nich aplikovať kritérium úplne iné, ktoré navyše ani neoznámil stranám sporu predtým, než na nich založil svoje rozhodnutie). Ak súd posúdil zmluvné ustanovenie o poplatku za upomienku ako cenové dojednanie (a nie dohodu o zmluvnej pokute) bol povinný aplikovať vo vzájomnej súvislosti všetky právne normy, ktoré sa na záver z toho rezultujúci vzťahujú (napr. i z pohľadu ustanovení Z.č. 18/1996 Z.z. o cenách) - podrobnejšie sa v tejto súvislosti vyjadruje žalovaný v bode 93 odvolania - na jeho obsahové vymedzenie odvolací súd odkazuje. Žalovaný zvyrazňuje aj úlohu súdu v procese skúmania a hodnotenia bankových poplatkov, resp. cenových dojednaní vo všeobecnosti - v tejto súvislosti cituje stanovisko Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. III. ÚS 3725/13 zo dňa 10.4.2014 - v bode 94 odvolania („ Princip autonomie vôle súkromoprávných vzťahoch nemôže byť nahrazován jednostranně usměřujícími (paternalistickými) zásahy ze strany státu. Postavení silnější strany (je druhou stranou téhož právního vztahu) nelze považovat z povahy věci samé za něco protiprávního, či dokonce neústavního... „).

25. V súhrne všetkých konštatovaných súvislostí sa žalovaný domáha zrušenia rozsudku okresného súdu v celom rozsahu a zastavenia konania pre prekážku litispendencie, eventuálne v rámci zmeny rozsudku navrhuje zamietnutie žaloby a žalobcu zaviazat' na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

26. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiada potvrdenie rozsudku okresného súdu pre vecnú správnosť. Odvolací súd prioritne poznamenáva, že po oboznámení sa s predmetným podaním žalobcu uvádza v tomto písomnom odôvodnení iba jeho základné argumentácie vecno-právnej povahy podstatné z hľadiska riešenia prípadu - a po stránke vecnej smerujúce k základným vecným odvolacím argumentáciám žalovanej strany, ktoré ako podstatné boli predmetom riešenia aj v rozsudku okresného súdu.

27. Podľa žalobcu neexistuje prekážka litispendencie, príp. prekážka rozsúdenej veci. Uvádza, že v konaní vedenom pred OS Martin 7C/137/2016 žiadal rozsudkom určiť 25 euróv upomienku za neprijateľnú, súd ale neprijateľnosť konštatoval iba v odôvodnení rozsudku a nie v určujúcom výroku, v odôvodnení rozsudku sa nepíše nič o zmluvnej pokute 8 eur, iba o 25-eurovej pokute. Pokuta 25 eur za upomienku je podľa jeho názoru jedna vec a zmluvná pokuta 8 eur je druhá/iná vec. V posudzovanej zmluve nie je vôbec uvedená zmluvná pokuta 8 eur pri meškani, nie je dojednaná, nemá písomnú formu a tak nie je dojednaná ani jej výška 8 eur. On zmluvu podpisoval ako neznalý spotrebiteľskej problematiky. Dojednať zmluvnú pokutu 8 eur musí byť vôľa obojstranná, jemu ale žalovaným 8 euróv zmluvná pokuta bola nanútená. Ide o jednostranný úkon zo strany žalovanej banky. Keby sa nebol dostal do omeškania so splácaním, ani by nebol vedel, že žalovaná banka si vymyslela, nanútila zmluvnú pokutu 8 eur pri omeškani a zrušila 25 euróv upomienku, avšak poplatok za upomienku 25 eur je v predmetnej zmluve uvedená stále a zmluva je obojstranne podpísaná. Žiadne zmluvné dojednanie nebolo individuálne vyjednané v zmluve, zmluva bola pred pripravená na podpis a on v roku 2014 podpisoval zmluvu ako slabšia zmluvná strana.

28. Zmluvná pokuta podľa názoru žalobcu v sume 8 eur pri omeškani je neprijateľná, preto neplatná podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. K znenu ust. § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa zástupca žalovaného nevyjadruje. Navyše, v zmluve nie je uvedený ani spôsob určenia zmluvnej pokuty podľa § 544 ods. 2 OZ. V zmluvnom vzťahu bol v pozícii spotrebiteľa, podpísal zmluvu ako slabšia zmluvná strana. Ak je v poplatku za upomienky 25 eur je zahrnutá aj pokuta 8 eur, s tým on oboznámený nebol, ide o nekalú obchodnú praktiku banky. Všeobecné obchodné podmienky a cenník ako spotrebiteľ vôbec nevidel pred podpisom zmluvy a ani po jej podpise. Všeobecné obchodné podmienky a cenník videl až potom, keď podal žalobu a prišlo mu vyjadrenie žalovaného k žalobe zo súdu + všeobecné obchodné podmienky + cenník. Predmetné dokumenty ale majú účinok až od 01.01.2017 a on Zmluvu o splátkovom úvere podpisoval v roku 2014. Navyše, spomínané všeobecné obchodné podmienky aj cenník poplatkov nie sú podpísané zmluvnými stranami a nemajú písomnú formu, preto tieto dokumenty nemožno považovať za súčasť zmluvy. Zmluvná pokuta 8 eur je aj podľa § 54 ods. 4 písm. i) neprijateľná zmluvná podmienka - za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve. Aj z rozsudku KS Žilina č.k. 9Co/227/2018 zo dňa 25.10.2018 jasne vyplýva, že všeobecné obchodné podmienky musia byť podpísané. Podľa nálezu Ústavného súdu ČR I. ÚS/3512/11 zo dňa 11.11.2013 v rámci spotrebiteľských zmlúv dohoda o zmluvnej pokute zásadne nemôže byť súčasťou tzv. VOP, ale len v samotnej spotrebiteľskej zmluve. Aj podľa rozsudku Krajského súdu Prešov č.k. 5Co/19/2019 zo dňa 25.04.2019 poplatok za upomienku vo výške 25 eur je neprijateľná zmluvná podmienka.

29. Ako žalobca v pozícii spotrebiteľa v právnom vzťahu sa domáha určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia/určenia ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, jeho žaloba nemá charakter určovacej žaloby v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP, ale ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, čo má podklad v osobitných predpisoch, v ust. § 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, v ust. § 5 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.. V prípade takejto žaloby nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.

30. Žalovaná strana na predchádzajúce písomné vyjadrenie žalobcu už nereagovala.

31. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej iba „CSP“), po zistení, že odvolanie podal v zákonnej lehote na to oprávnený účastník proti rozsudku, ktorému je odvolanie prípustné, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupom podľa § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku v spojení s § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

32. Krajský súd konštatuje, že písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku po obsahovej stránke spĺňa kritériá vyžadované v ust. § 220 ods. 2 CSP pre riadne vyargumentované rozhodnutie súdu. Okresný súd zodpovedal v dôvodoch svojho rozhodnutia akými konkrétnymi úvahami sa riadil pri posudzovaní žalovanou stranou namietaných otázok procesného charakteru, rozsiahlo a obsahovo dôsledne sa vyjadril na akom základe vylúčil prekážku litispendencie, z akých konkrétnych východísk

vyvodil svoje závery v otázke prípustnosti danej žaloby, na akom základe vykonal z úradnej povinnosti (ex offa) v spotrebiteľskej veci prieskum prijateľnosti/neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve uzavretím ktorej účastníci založili spotrebiteľský právny vzťah, uviedol (aj zacitoval) konkrétne procesno-právne, hmotnoprávne ustanovenia právnych predpisov ktoré na súdenú vec aplikoval a podrobne vysvetlil/ zodpovedal na akom základe a z akého dôvodu prijal určujúci výrok v znení vymedzenom v meritórnej výrokovej vete svojho rozsudku. Okresný súd komplexne z pohľadu argumentácií oboch zmluvných strán vec posudzoval, dodržal zásadu rovnosti strán, rozhodnutie súdu po obsahovej stránke a jeho postup garantuje stranám sporu spravodlivé súdne konanie.

33. Odvolateľ obšírne, rozsiahlo (v rovine právnej aj skutkovej) rozoberá v odvolaní svoje nesúhlasné stanovisko s rozhodnutím súdu. Podstatné skutkové a právne otázky, ktoré v odvolaní vzniesol, uplatňoval aj v konaní pred súdom prvej inštancie v rámci svojej obrany, k nim sa v dôvodoch odvolaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd aj náležite vyjadril, dôsledne rozoberal rozhodujúce vecné súvislosti na základe ktorých meritórny záver - pretavený do meritórneho výroku I. rozsudku prijal. Tu odvolací súd si dovoľuje poznamenať, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít do práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (napr. IV. ÚS 252/04) ani právo na to, aby bol účastníkom konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (napr. I. ÚS 50/04).

34. Pokiaľ žalovaný namietal postup / posudzovanie vylúčenia sudcov Okresného súdu Martin z prejednávania a rozhodovania veci a následné prikázanie veci na konanie Okresnému súdu Dolný Kubín, odvolací súd zdôrazňuje, že v danom štádiu rozhodovania je podstatná právna záväznosť rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, č.k. 8 NcC 7/2019-193 zo dňa 24. septembra 2019 (právoplatné 3.10.2019) ako súdu nadriadeného o prikázaní veci na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Dolný Kubín, tento súd (zákonnou sudkyňou - jej vec pridelená prostredníctvom technického prostriedku / náhodným výberom) vec prejednal a aj rozhodol.

35. Okresný súd svoje úvahy a závery o neexistencii prekážky litispendencie komplexne vysvetlil v bode 35 odôvodnenia rozhodnutia - s prijatým názorom okresného súdu v dotknutej otázke sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, zároveň odkazuje na podrobnú argumentáciu súdu prvej inštancie.

36. Správne uzatvoril okresný súd, že obe konania : aj konanie vedené pred OS Martin pod. sp. zn. 7 C/137/2016 a aj aktuálne konanie majú povahu tzv. individuálneho spotrebiteľského sporu. Meritórny rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 7 C/137/2016-426 zo dňa 21.2.2019 (vydané v právnej veci totožných účastníkov, pojednávajúci o nárokoch z totožnej úverovej zmluvy) potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 11 Co 180/2019 - zo dňa 25. 2. 2020 (odvolací súd zistil z úradnej činnosti) nepredstavujú pre aktuálnu vec ani prekážku rozsúdenej veci, uvádzané rozhodnutia neobsahujú určujúci meritórny výrok v totožnom znení ako ide v tejto posudzovanej veci a podľa obsahu odôvodnenia predmetných rozhodnutí zmluvná podmienka obsiahnutá v prvej vete ods. I článku II Zmluvy o splátkovom úvere č. 5063812201 uzavretej medzi účastníkmi dňa 22.10.2014 s bezprostredne súvisiacimi zmluvnými dokumentmi nebola podrobená ex offa súdnemu prieskumu v rozsahu a z právnych hľadísk ako túto zmluvnú podmienku preskúmal a výsledok tohto prieskumu vyhodnocoval súd v aktuálnej veci.

37. Je nesporné, že účastníci konania uzatvorením zmluvy o splátkovom úvere č. 5063812201 dňa 22.10.2014 založili spotrebiteľský právny vzťah, nesporne predmetná zmluva je spotrebiteľská. Na základe uvádzanej zmluvy žalovaný žalobcovi poskytol spotrebný úver vo výške 13.000 eur, tento úver sa žalobca ako dlžník zaviazal žalovanému ako banke vrátiť (splatiť) v mesačných splátkach - s počtom splátok 120 a v dojednanej výške jednotlivých splátok - 179, 29 eur, splatných vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca počnúc od 15.12.2014. Ide o spotrebiteľský spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom týkajúci sa spotrebiteľskej zmluvy aj s ňou bezprostredne súvisiaci. Aj odvolaciemu súdu je z úradnej činnosti známa skutočnosť ktorú uvádza žalovaný v odvolaní, že žalobca pôsobí v oblasti ochrany spotrebiteľov, aj v Občianskom združení OSPO Martin. Avšak do posudzovaného zmluvného vzťahu vstupoval žalobca so žalovaným ako fyzická osoba / občan, predmetom spotrebiteľskej zmluvy je jeho súkromný, individuálny občiansko-právny záväzok peňažnej povahy založený na základe zmluvnej dokumentácie vopred pripravenej žalovaným - poskytovateľom úveru - dodávateľom/

bankou - právne postavenie strán v zmluvnom vzťahu je jednoznačné, ďalej ako to uvádza aj okresný súd žalovaný svojim konaním vytvoril zmätočný stav, - v pripravovanom zmluvnom dokumente nenaformuloval zmluvnú podmienku v znení zodpovedajúcom prijateľnosti, - následne tak nie je možné vylúčiť právo žalobcu/ ako bežného spotrebiteľa na poskytnutie spotrebiteľskej - právnej ochrany v rozsahu akú hmotnoprávna a procesno-právna norma vo svojich ustanoveniach spotrebiteľom v spotrebiteľských sporoch priznáva.

38. V súdenom prípade sa jedná o výlučne individuálny spotrebiteľský spor, povinnosti súdu v takom spore výslovne vymedzuje vo svojom ustanovení § 298 Civilný sporový poriadok a v jeho intenciách postupoval aj okresný súd, keď vykonal ex offa (bez návrhu) prieskum neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve a bezprostredne súvisiacich zmluvných dokumentov, zohľadnil pri tom všetky okolnosti vlastné tomuto konkrétnemu prípadu a po prijatí záveru o neprijateľnosti - zmluvnej podmienky obsiahnutej v prvej vete ods. 1 článku II. zmluvy s spojením s konkrétnou časťou ďalšieho bezprostredne súvisiaceho dokumentu - uviedol vo výrokovej vete aj jej konkrétne znenie. Okresný súd už v predbežnom právnom posúdení - na pojednávaní konanom 19.11.2019 (odvolací súd odkazuje na pojednávanie na č.l. 283 spisu) konštatoval, že sa žalobca domáha určenia neplatnosti zmluvnej podmienky na základe čoho mu žalovaný účtuje zmluvnú pokutu pri splácaní úveru, žalovaný k prijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky sa vyjadroval písomne (podanie na čl. 310 spisu) a aj na pojednávaní dňa 30.1.2020 jej prijateľnosť obhajoval - teda posudzovanie predmetnej zmluvnej podmienky súdom aj z hľadiska kritérií podľa § 53 OZ nemohlo byť pre žalovaného prekvapivé.

39. Výpočet jednotlivých žalôb v ust. § 137 Civilného sporového poriadku je demonštratívny, v tomto výpočte absentuje žaloba na určenie neplatnosti právneho úkonu, keďže sa prioritizuje žaloba na plnenie. Vzhľadom ale na individuálne okolnosti, ktoré na základe vykonaného dokazovania v súdnej veci vyvstali je možné konštatovať v tomto individuálnom spotrebiteľskom spore naliehavosť záujmu žalobcu aj z pohľadu ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku na „ iba „ určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v znení vymedzenom vo výroku rozsudku. Ide o tzv. živý úver, úverový vzťah trvá (predčasné ukončenie úverového vzťahu neprezentovala ani jedna strana) a predmetný určovací výrok bude pôsobiť preventívne (do budúcnosti), poslúži (bude užitočný) na usporiadanie právnych pomerov a na odstránenie spornosti v existujúcom konkrétnom zmluvnom vzťahu účastníkov.

40. Odvolací súd s dôrazom dáva do pozornosti účastníkom, že rozsudok vydaný v tomto spotrebiteľskom spore je záväzný - len pre strany konania a len v prejednávanej veci.

41. V súhrne uvádzaných súvislostí odvolací súd odvolaniu žalovaného vyhovieť nemohol a rozsudok okresného súdu v meritórnom výroku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Obdobne ako vecne správne potvrdil rozsudok aj v súvisiacom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania - zásada úspechu/ neúspechu účastníkov v konaní má svoj procesno-právny rámec v aplikovanom ust. § 255 ods. 1 CSP.

42. Podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP odvolací súd priznal žalobcovi v odvolacom konaní úspešnému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% voči žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspešný nebol. Dodáva zároveň, že aj o výške náhrady trov tohto odvolacieho konania rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 CSP okresný súd.

43. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.